

Kompus.

YHTEISKEHITTÄMISEN KUMPPANI

Luovuuskeskus -toiminnallinen konsepti

13.3.2020 Tarve- ja hankesuunnittelu-vaiheen aikaisen vaihtoehtojen arviointityön loppuraportti

PARGAS
SKÄRGÅRDSSTADEN

PARAINEN
SAARISTOKAUPUNKI

Sarlinska-
skolan

Paraistenseudun
koulu

Kompus.

Sisältö

1. Tiivistelmä
2. Luovuuskeskuksen visio ja roadmap
3. Teoreettinen toimintokaavio
4. Johtopäätökset ja jatkosuositukset

Liite 1. Kehityspäivä 1 yhteenveto ja purku

Liite 2. Kehityspäivä 2 yhteenveto ja purku

Tiivistelmä

Tiivistelmä

Paraisten Kaupunki on tehnyt tarveselvitystä ja hankesuunnittelua liittyen lukioiden ja yläkoulujen rakentamistarpeiden määrittämiseksi 2019 alkaen. Tänä aikana on tarkasteltu 5-6 eri vaihtoehtoa. Tämän työn tarkoituksena oli hakea nyt päätöstä kustannusten laskemiseksi ja hankesuunnitelman päättämiseksi (30.3 mennessä - päätös 12.5 mennessä).

Lähtökohtana toiminnallisten vaihtoehtojen tarkastelulle oli se, että Pargas Svenska Gymnasium rakennus perusparannetaan ja ympäriltä puretaan rakennukset laajennuksen tieltä. Keskitila pyritään pitämään toimintoiltaan samana kuin nykyisin (sis. Keittiö ja ruokailutila, teknisen työn, tekstiilin tilat sekä mahdollisesti kotitalous ja musiikki).

Mukana kehittämisessä olivat tässä vaiheessa tunnistetut, kiinteistön mahdolliset toimijat: Sarlinska-koulu (Ruotsinkielinen yläkoulu), Paraistenseudun koulu (suomenkielinen yläkoulu), Pargas Svenska Gymnasium (ruotsinkielinen lukio), Paraisten lukio (suomenkielinen lukio), ammattiopisto Axxell Education ja kansalaisopisto.

Toiminnalliset vaihtoehdot, joita tässä työssä tarkasteltiin olivat: Vaihtoehto 1 "Vain yläkoulut": Laajennusosassa tilat yläkouluille (suomenkielinen ja ruotsin kielinen yläkoulu). Lukioiden tilat lähellä olevassa ammattikoulussa (Axell). Vaihtoehto 2 "Yläkoulut ja lukio": Laajennusosassa tilat yläkouluille ja lukiolle. Vaihtoehto 3 "All in - Luovuuskeskus": Laajennusosaan suunniteltu monikäyttöiset ja yhteiset tilat yläkoululle, lukiolle ja ammattikoululle. Ammattikoulun tilatarve: ammatillisen opetuksen työhallit 3kpl: kosmetologi, rakennus- ja sähköhalli, 4 opetustilaa sekä hallinnon ja aikuisten työtiloja.

Työn edetessä päädyttiin vaihtoehtoon 3, "All in - Luovuuskeskus". Tässä vaihtoehdossa kuitenkin pidetään ammattiopiston työhallit erillisenä hankkeena ja muutoinkin tilaohjelman näkökulmasta lähdetään tekemään monipuolisia oppimisympäristöratkaisuja erillisten lisätilojen tarkastelun sijaan. Työn aikana luotiin yhteinen tahtotila rohkeasta ja eteenpäin pyrkivästä kokonaisratkaisusta, joka toimii kaupungin vetovoimatekijänä ja mahdollistaa tilojen monipuolisen käytön vaikka oppilasmäärä laskisi tulevaisuudessa.

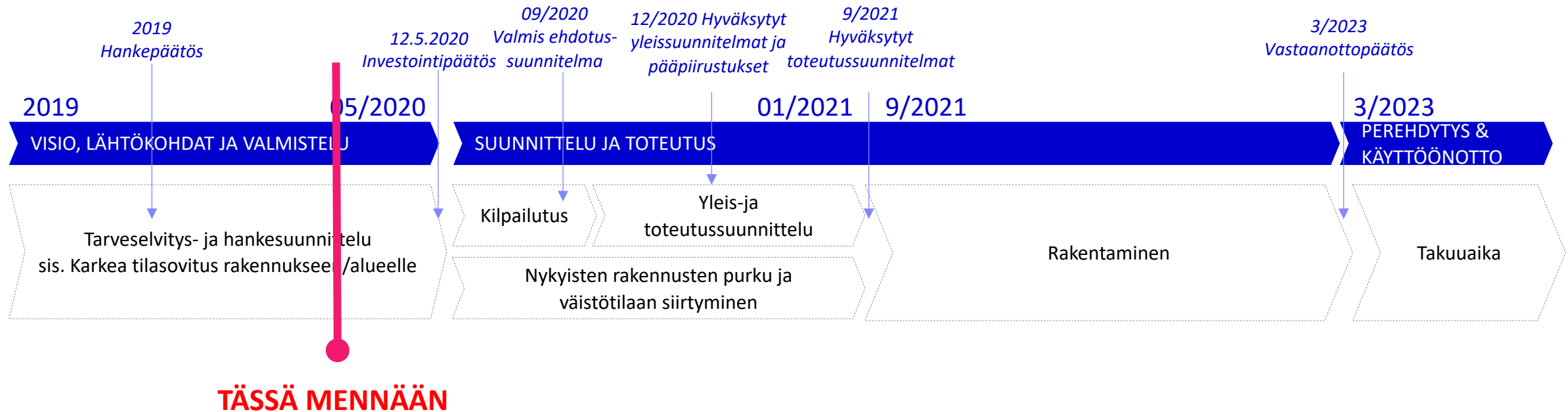
Tarkastelussa mukana olevat toimijat

Perusparannus + laajennus Pargas Svenska Gymnasium rakennukselle

Kaarina / Turku

Rakennushankkeen etenemisen suunnitelma

Yhteisen näkemyksen luominen - mitä on tehty?

LÄHTÖTIEDOANALYYSI

Tavoitteena luoda ymmärrys tilanteesta, eri vaihtoehdoista ja keinoista yhteisen näkemyksen luomiseksi.

KEHITYSPÄIVÄ 1 / 2.3.2020

Tavoitteena ymmärtää eri vaihtoehtojen mahdollisuudet, vaihtoehtoihin vaikuttavat tulevaisuuden muutostekijät sekä ennen kaikkea luoda yhteinen visio tulevalle rakennukselle.

KEHITYSPÄIVÄ 2 / 10.3.2020

Tavoitteena luoda yksi yhteinen, teorettinen (irti rakennuksesta) toimintokaavio/suunnitelma tulevalle rakennukselle päätöksenteon tueksi.

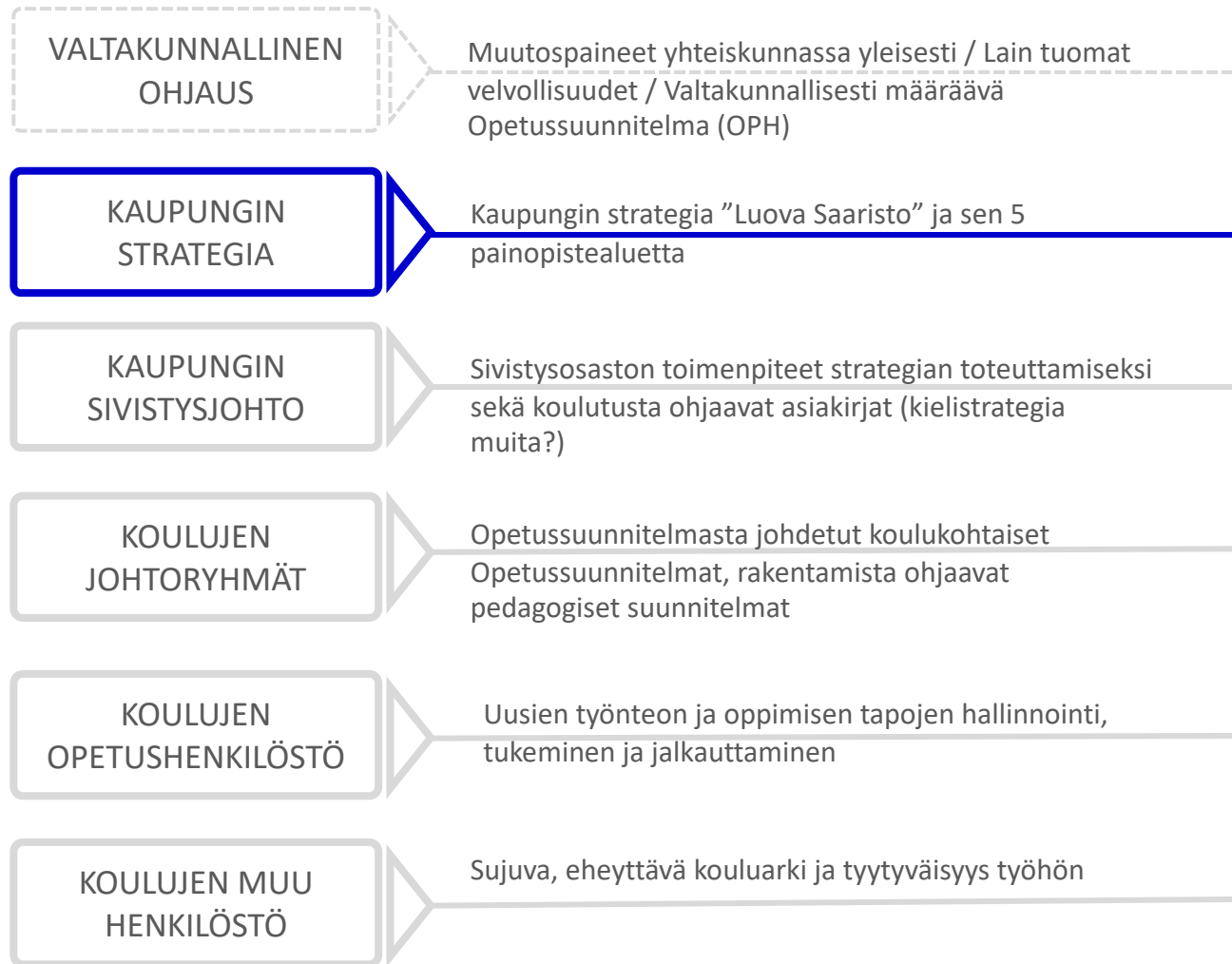
KONSEPTOINTI *

Tavoitteena edelleen kehittää yhdessä luotua toimintokaaviota peilaten sitä tavoitteisiin ja yhdessä luotuun visioon.

* **TÄRKEITÄ PÄIVÄMÄÄRIÄ:** 15.3 Toiminnallinen tilakaavio valmis (laajuus päätetty, tilaohjelma tehdään tukemaan tätä toimintavisiota) / 18.3 Tieto tekniselle lautakunnalle / 30.3 Hankesuunnitelma laajuustietoineen valmis

Tavoitteet eri tasoilla (vaikutus visioon)

Kaupungin strategia "Luova saaristo", 5 painopistealuetta:

- **Aktiivista vapaa-aikaa vihreässä kaupungissa.**
 - Luomme kaupungin, joka näyttää vihreämmältä ja jossa on runsaasti vaihtoehtoja aktiiviseen vapaa-ajan viettoon. Kohotamme profiiliamme ympäristökysymyksissä ja meillä on selvä kytkös Itämereen.
- **Tänne on helppo tulla.**
 - Asiakas kokee laajemman tarjonnan valmiiksi paketoituja matkailupalveluja, selkeitä vetonauloja ja parempaa tiedottamista. Yhteydet ovat joustavia ja entistä monipuolisempia. Saaristo on saavutettavissa.
- **Yksilölliset palvelut**
 - Asiakas kokee palveluiden jatkuvuuden ja pystyy hyödyntämään niitä yksilöllisellä tasolla. Ymmärrämme hänen tilannettaan ja tarpeitaan. Tuotamme palveluja joustavasti ja ilman liiallista byrokratiaa. Palvelujen on toimittava koko perheen näkökulmasta.
- **Lisää kaupunkimaisuutta.**
 - Asiakas kokee Paristen kaupunkimaiseksi ympäristöksi. Keskustassa asutaan tiiviimmin ja tarjolla on enemmän palveluita.
- **Lisää luovuutta ja yrittäjyyttä.**
 - Panostaminen luovuuteen. Asiakas kokee intensiivisen kokeilukulttuurin ja hänellä on käytettävissään luovia verkostoja kaikkialla kaupungissa.

Luovuuskeskuksen visio ja roadmap

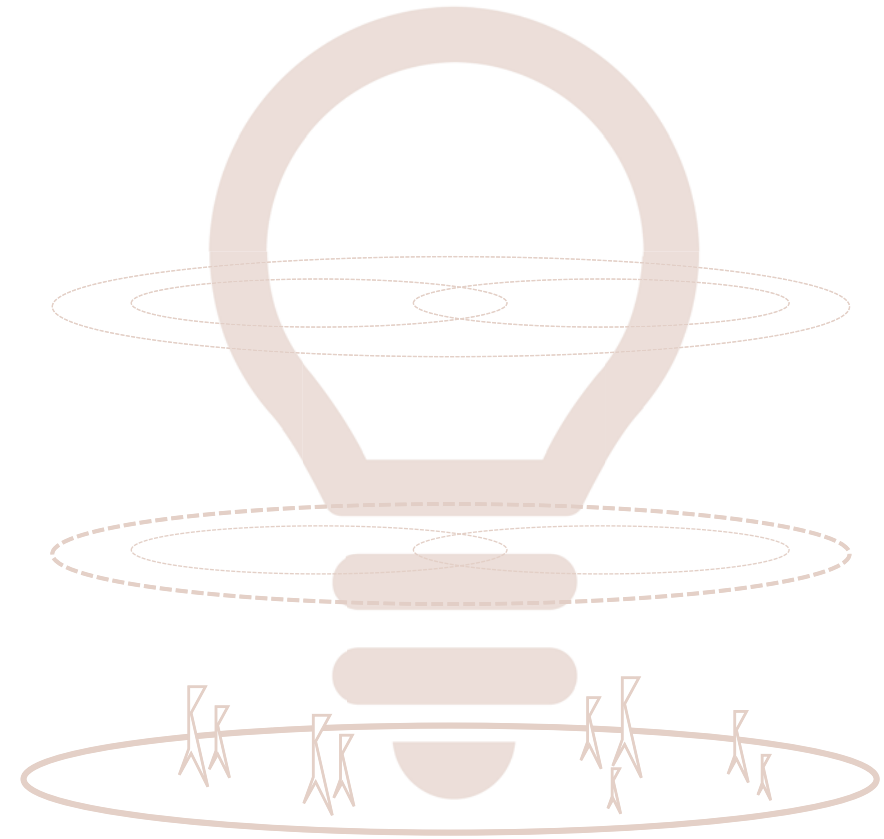
Mikä on Paraisten koulukeskuksen visio?

Inspiroiva oppimisympäristö & luovuuskeskus -
luovuuden alusta ja kaupungin vetovoimatekijä

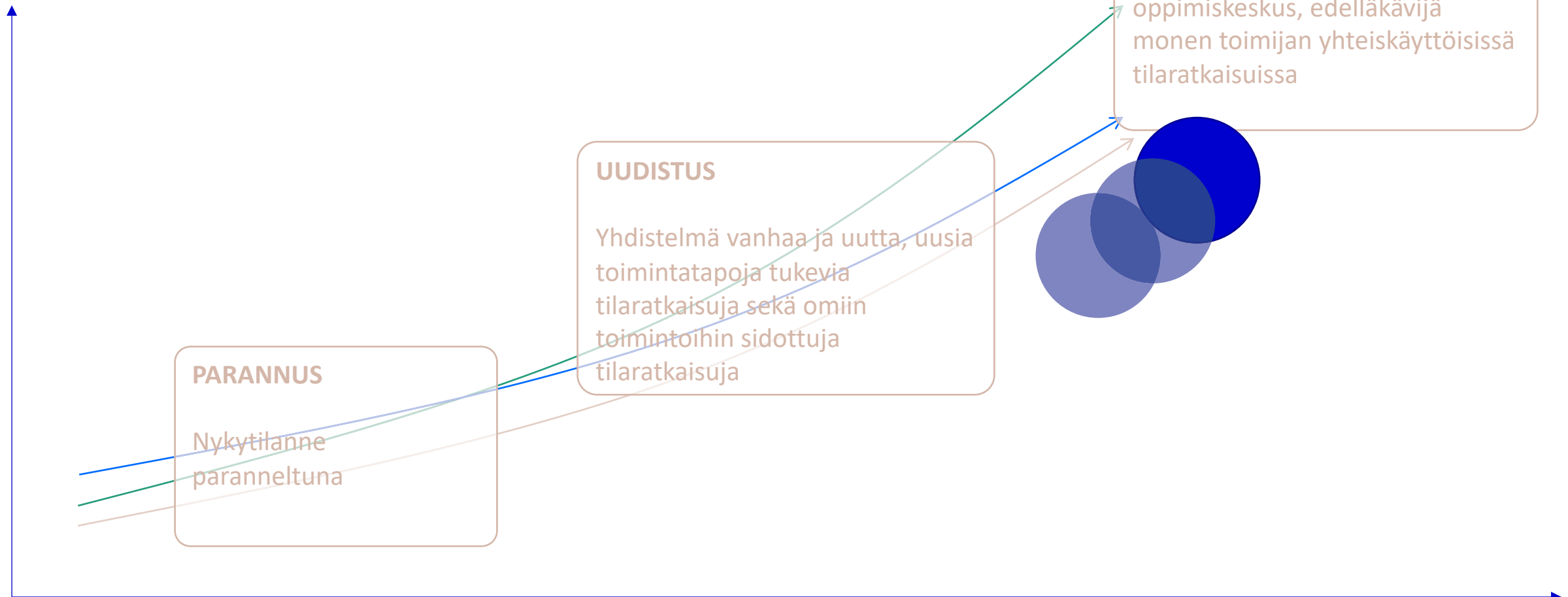
Joustavat tilat eri käyttäjä- ja
sidosryhmille - yhteistyötä ja
yhteisöllisyyttä tukien

Toimivat, laadukkaat, esteettiset ja
kestävät tilaratkaisut - pitkällä aikavälillä

Hyvinvoivat käyttäjät - eloisa kaksikielisyys

Kuinka suuresta muutoksesta puhutaan?

”

Tahtotila on yhteiseen tekemiseen, mutta kuitenkin oman koulun toimintakulttuuriin nojaamiseen on vahva.

Ote koulujen välisten keskusteluiden yhteenvedosta

”

Menemme eteenpäin rohkeudella haasteista huolimatta.

Ote kehityspäivä 1 vastauksista - mikä olisi hienointa?

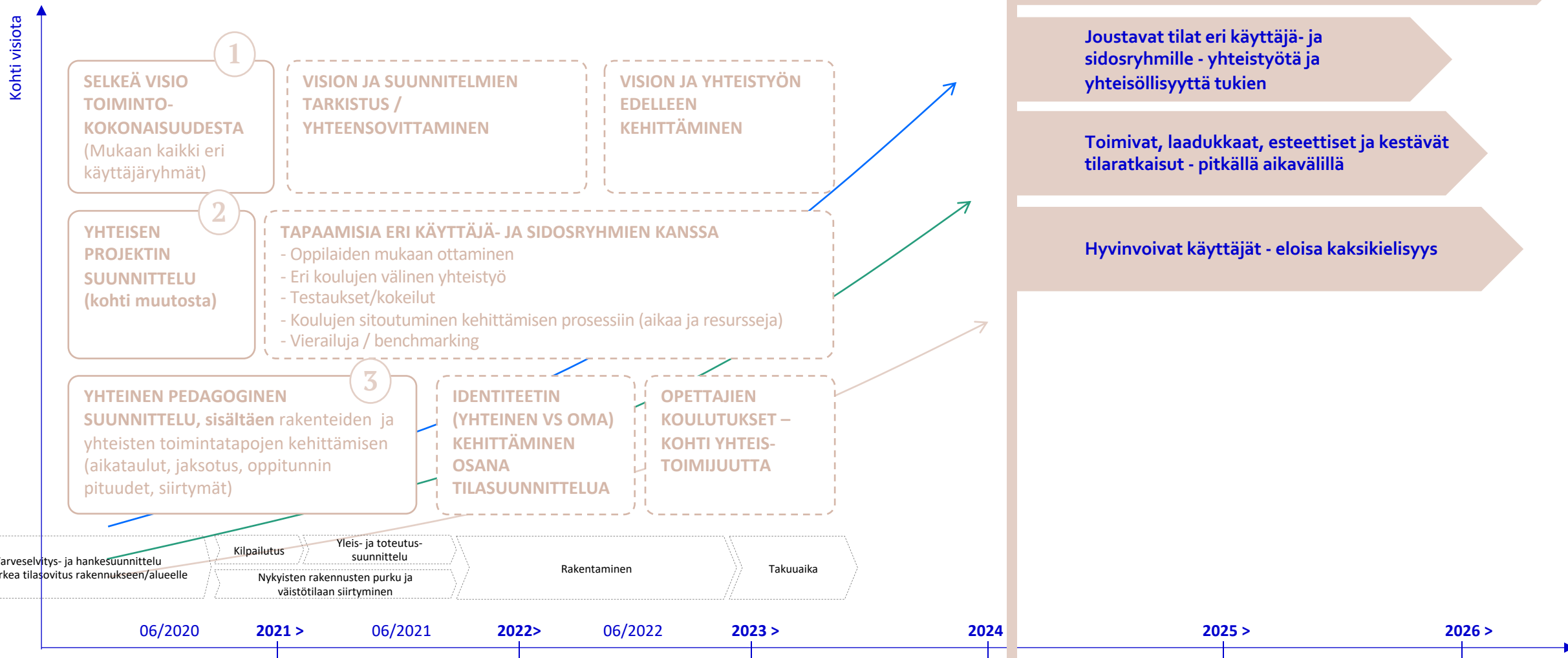
Tavoitteita kehittämiselle

- Tavoitemielikuvaan ja "brändiin" liittyvät identiteettitavoitteet
 - Profiilina saaristo & vihreys
 - Yrittäjäyys, luovuus näkyviin - Luovat ratkaisut kaupungin identiteetin esiin tuomiseksi
 - Avoin 24/7, joustava ja toimiva palvelu- ja tilakokonaisuus
 - Kieliyhteistyö - oman identiteetin näkyväksi tuominen tilaratkaisuissa
- Työ- ja oppimisympäristön tilaratkaisuihin liittyvät tavoitteet
 - Kohti uusia työ- ja oppimistilaratkaisuja (erilaisia tiloja eri tarpeisiin)
 - Erikokoisia tiloja erikokoisille ryhmille (ei pelkästään avointa tilaa)
 - Tarpeeksi "hiljaisia" vetäytymistiloja työskentelyyn, erityistä tukea tarvitseville oppilaille ja yhteistyölle
 - Tilat joustavat eri käyttäjäryhmien tarpeisiin (muut sidosryhmät, ilta- ja vkl käyttö)
 - Tiloja yhteistyölle ja kohtaamiselle luovuutta ruokkien
 - Oppimista tukevat arkkitehtoniset ja sisustusratkaisut (läpinäkyvyys, akustiikka, tilatyypit ja kalusteet)
 - Käyttäjien erityistarpeet huomioitu tilaratkaisuissa (mm. YO-kirjoitukset)

Tavoitteita kehittämiselle

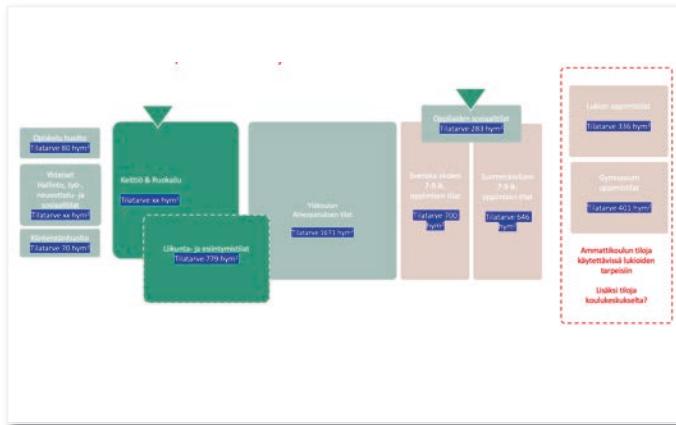
- Pedagogiikan kehittämiseen liittyvät tavoitteet
 - Yhteistyöhön ja -opettajuuteen ohjaaminen ja siinä tukeminen
 - Kehittyvät IT-ratkaisut pedagogiikka tukemaan
- Yhteiseen oppimismatkaan ja uuden yhteisen ympäristön suunnitteluun liittyvät tavoitteet
 - Yhteystarpeisiin ja monikäyttäjätalon suunnittelu huomioiden eri tarpeet
 - Yhteisen suunnan selventäminen, miksi teemme tätä yhdessä juuri näin
 - Yhteisen prosessin rakentaminen, systemaattinen työskentely yhteistä tavoitetta kohti
 - Rakenteiden kehittäminen tukemaan yhteistyötä

Kuinka sinne päästään?

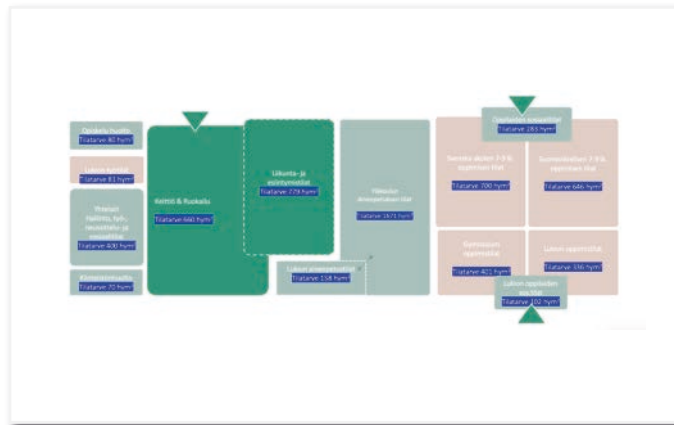
Teoreettinen toimintokaavio

Vaihtoehto, johon pyritään

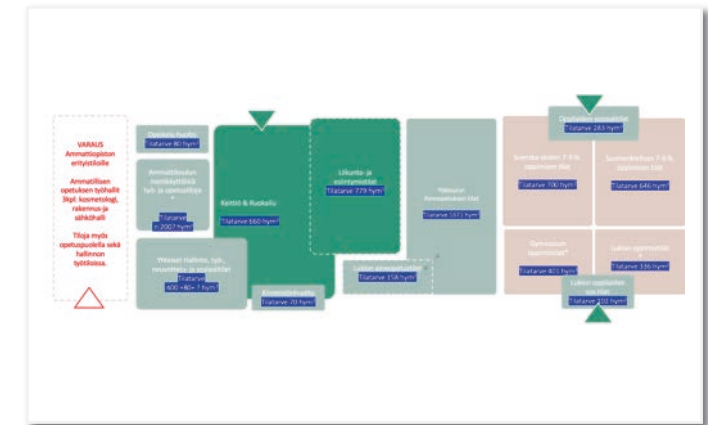
Vaihtoehto 1 "vain yläkoulut"

- Laajennusosassa tilat yläkouluille (suomenkielinen ja ruotsin kielinen yläkoulu). Lukion perusopetustilat lähellä olevassa ammattikoulussa (Axell).
- Laajuus: Oppilasmäärä 474 hlö; Hallinto -ja opetushenkilöstö 66 hlö ; Oppilas- ja ruokahuolto 13 hlö

Vaihtoehto 2 "Yläkoulut ja lukiot"

- Laajennusosassa tilat yläkouluille ja lukioille.
- Laajuus: Oppilasmäärä 718 hlö (474 hlö + 244 hlö); Hallinto -ja opetushenkilöstö 66 + 14 hlö; Oppilas- ja ruokahuolto 13 hlö

Vaihtoehto 3 "All in - Luovuuskeskus"

- Laajennusosaan suunniteltu monikäyttöiset ja yhteiset tilat yläkouluille, lukioille ja ammattikoululle*
- Laajuus: Oppilasmäärä 718 hlö + ammattiopisto; Hallinto -ja opetushenkilöstö 80 hlö + ammattiopisto; Oppilas- ja ruokahuolto 13 hlö + ammattiopisto

* Ammattikoulun tilatarve: ammatillisen opetuksen työhallit 3kpl: kosmetologi, rakennus- ja sähköhalli, 4 opetustilaa sekä hallinnon ja aikuisten työtiloja.

”

**Hitta dig själv i skärgårdens
kunskapscenter**

**Löydä itsesi saariston
oppimiskeskuksesta**

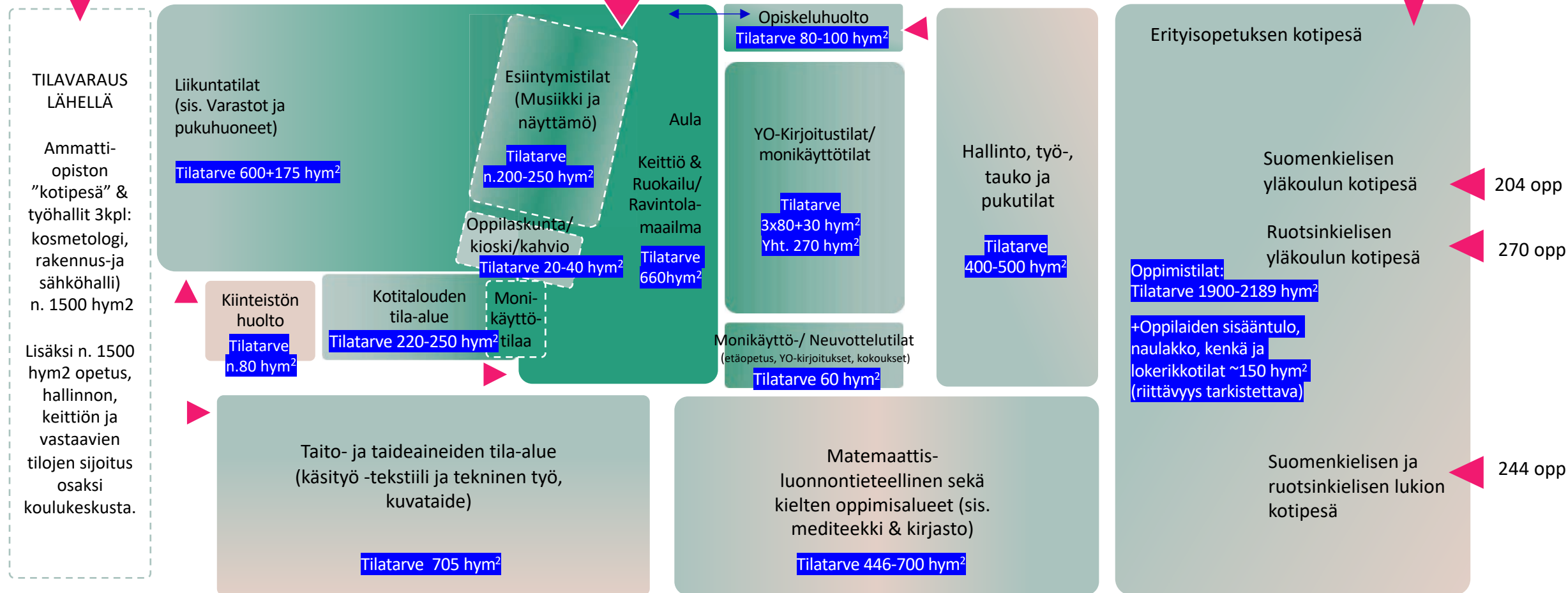
- Alueilla eri ilmeet ja eri toimijoiden tilat-/alueet helposti löydettävissä yhteisestä luovuuskeskuksesta

Teoreettinen toimintokaavio

PÄÄSISÄÄNKÄYNTI - Yläkoulujen ja lukioiden henkilökunta (93 hlö) Ammattiopiston oppilaat (n.90) ja henkilökunta (n.25) + vieraat + ilta/ja vkl käyttäjät

n.65 opp (kokopäivä), n.25 opp (osapäivä)

30-40 opp

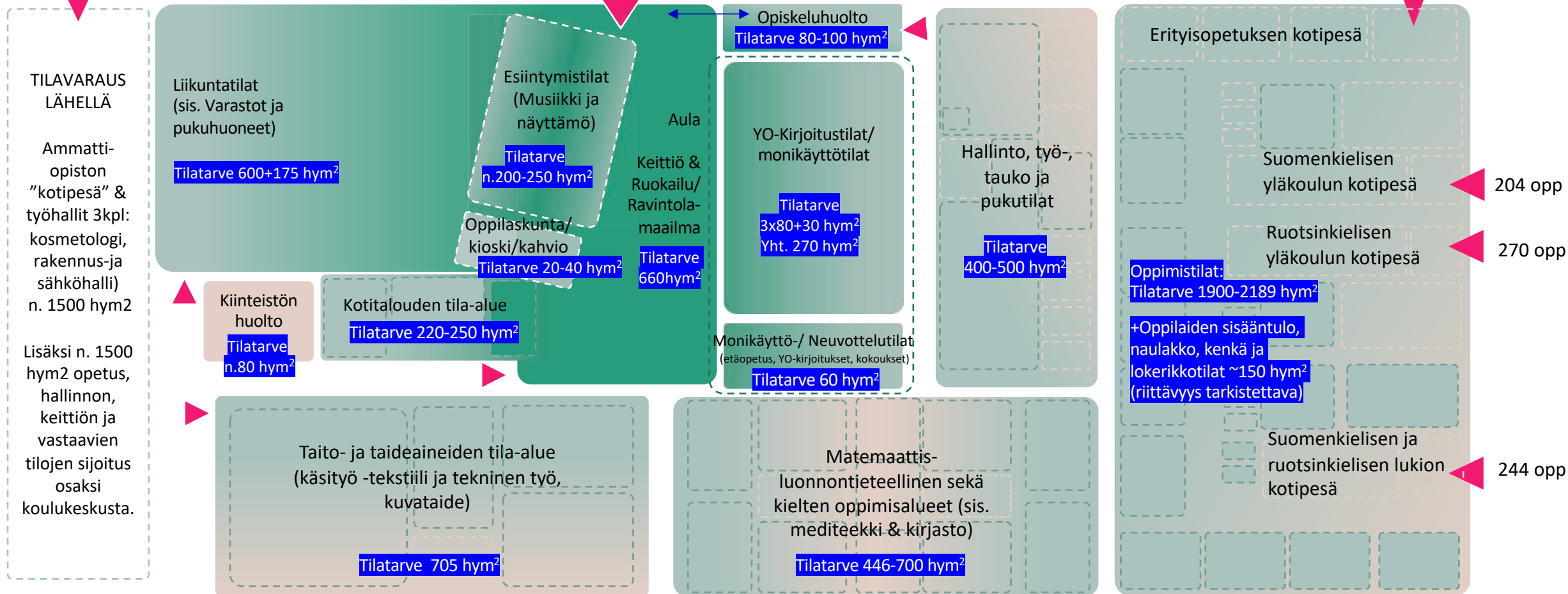

Teoreettinen toimintokaavio

PÄÄSISÄÄNKÄYNTI - Yläkoulujen ja lukioiden henkilökunta (93 hlö) Ammattiopiston oppilaat (n.90) ja henkilökunta (n.25) + vieraat + ilta/ja vkl käyttäjät

n.65 opp (kokopäivä), n.25 opp (osapäivä)

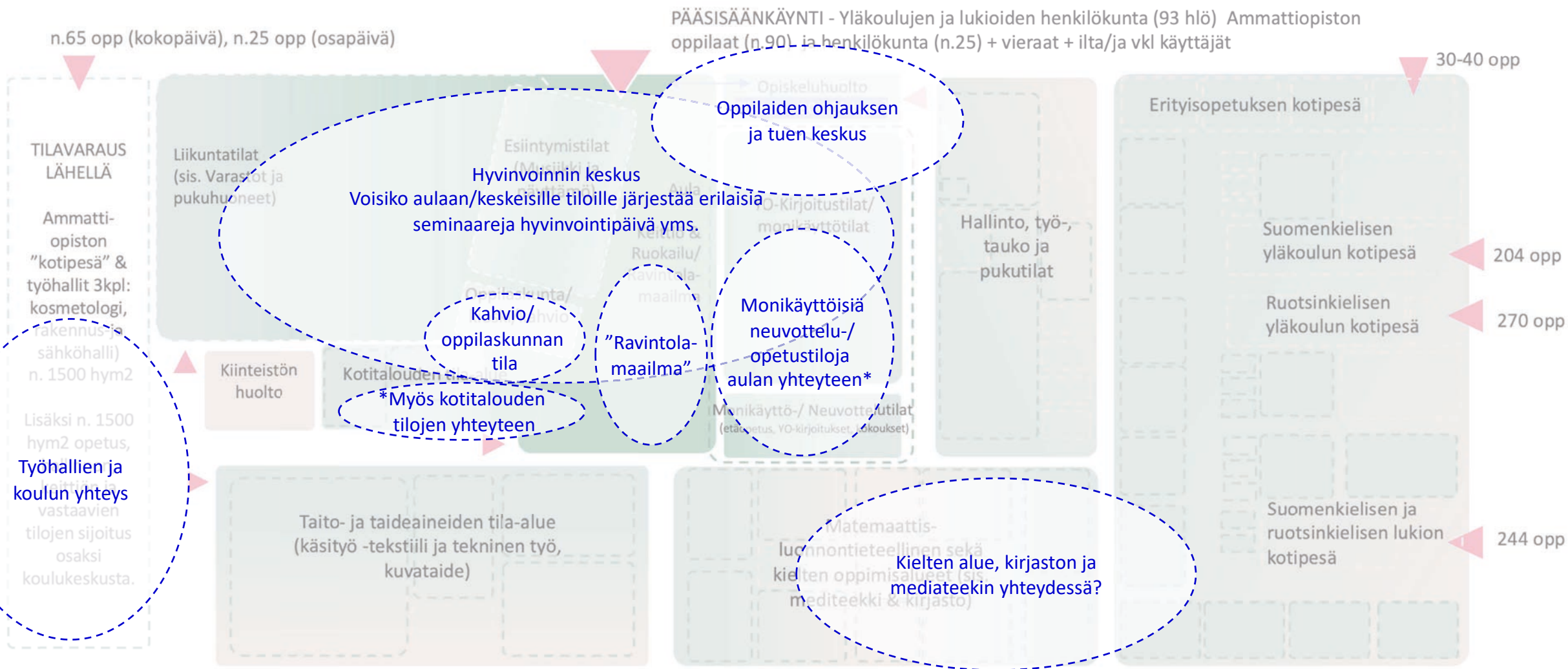
30-40 opp

Yhteenvedoa muutosehdotuksista ja ideoista tilaohjelmaan

- Omat sisäänkäynnit opetusalueille (yläkouluille omat, lukioille yksi ja erityisopetukselle 1) Huom. Henk.koht. lokeroille tilaa
- Luonnontieteelliselle alueelle oma varasto myös matematiikan opetusta varten
- Oppilashuolto - onko riittävä?
- YO-kirjoitustilojen yhteyteen neuvottelutilat, jotta on riittävästi pieniä tiloja esim. sairaiden kirjoitustilanteita varten, myös tulevaisuudessa voi olla tarve riittäville pienryhmätiloille
- Tilojen riittävyys tulee tarkistaa oppimisalueella / kokonaisuutena nyt kun yhdistyy eri koulut, vaikea sanoa, mikä on todellinen tilatarve
- Oppilaille/nuorisolle kioski ja oppilaskuntatilaa aulan yhteydessä ns. kahvio alue
- Etäluokka - voisiko neuvottelutilat olla varustettu etäopetusta varten, tilat avattavissa jos isompia etäopetustilanteita?
- Varastotilaa kansalaisopistolle (käsityön tiloissa, liikuntatiloissa, musiikkitiloissa
- Mediatila/kirjasto kielten aineopetusalueelle?
- Kotitaloudelle lisätila ns. teoriatila
- Musiikkitila voisi yhdistyä osin näyttämön kanssa riippuen ratkaisusta
- IDEA > Voisiko ammattiopiston ohjaaja, oppisopimusasiantuntija olla opojen kanssa? > Voisiko opoille ja ohjaajalle olla tilaa niin, että oppilas voi tulla keskustelemaan "avoimet ovet"-tyyliin, voisiko olla ulko-ovien läheisyydessä, jotta myös kadulta voi tulla esim. ammattiopiston nuoret aikuiset?
- IDEA > voisiko aulaan olla ravintolamaailma, kahvio > ns. hyvinvointialue, jopa kosmetologi yms muita "palvelupisteitä"?
- IDEA> saisiko aulaan auditorion/auditorio tyyppisen tilakokonaisuuden, jonne ulkopuoliset voivat järjestää myös seminaareja?
- IDEA > "Löydä itsesi saariston oppimiskeskuksesta" > selkeät reitit hahmotettu esim. värein tai teemoin. Kaikki eri käyttäjäryhmät löytävät helposti sisäänkäynnit

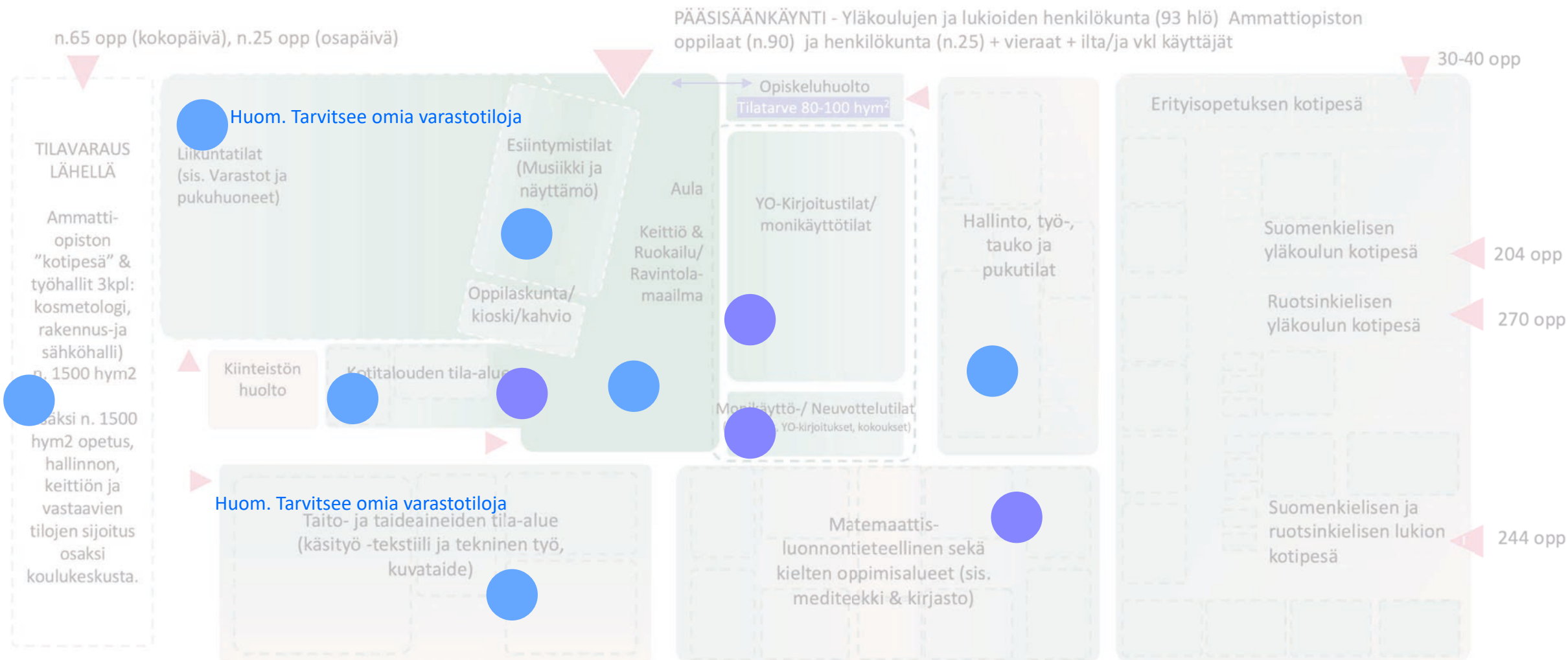
Ideat edelleen kehitettäväksi

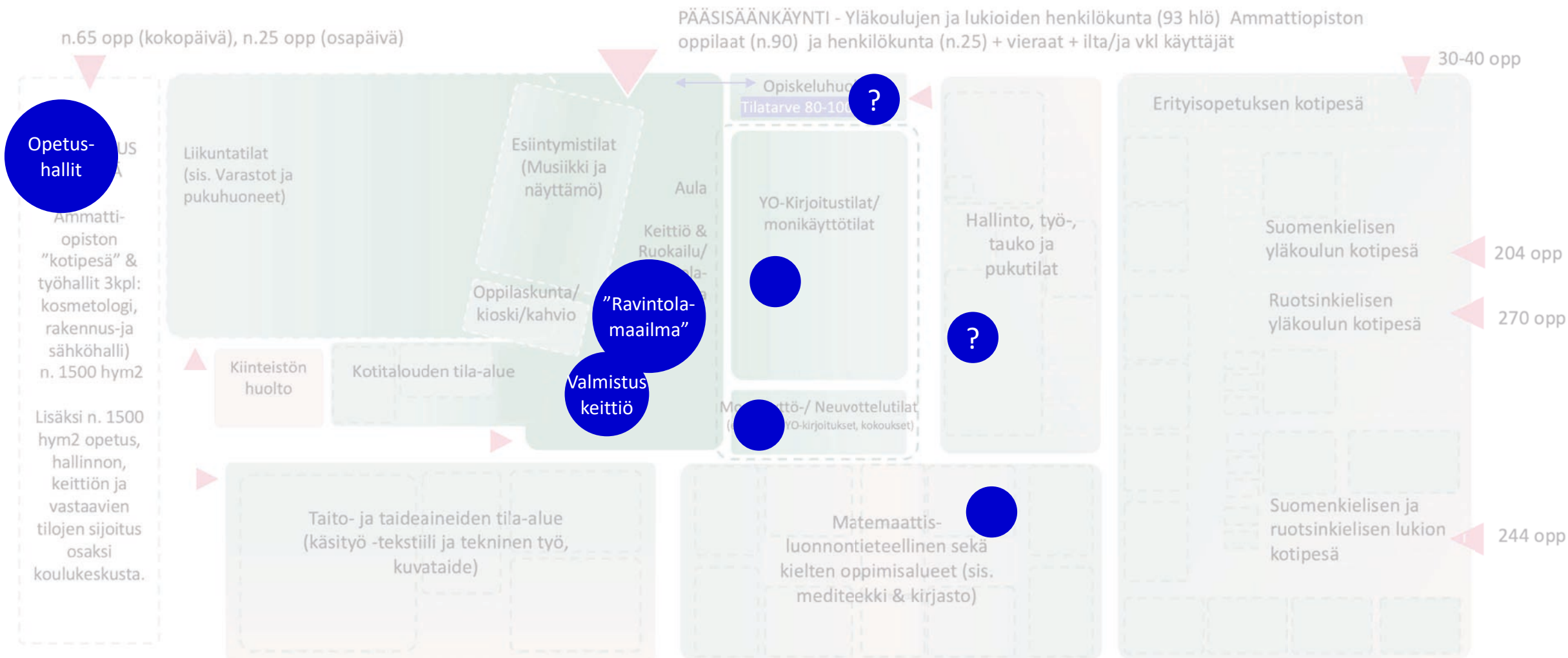
Kansalaisopisto hyödyntäisi

● Perusopetustilojen käyttö (esim. aulan yhteydessä olevat tilat tai muualla oppimisen alueille olevat tilat)

● Erytistilojen käyttö

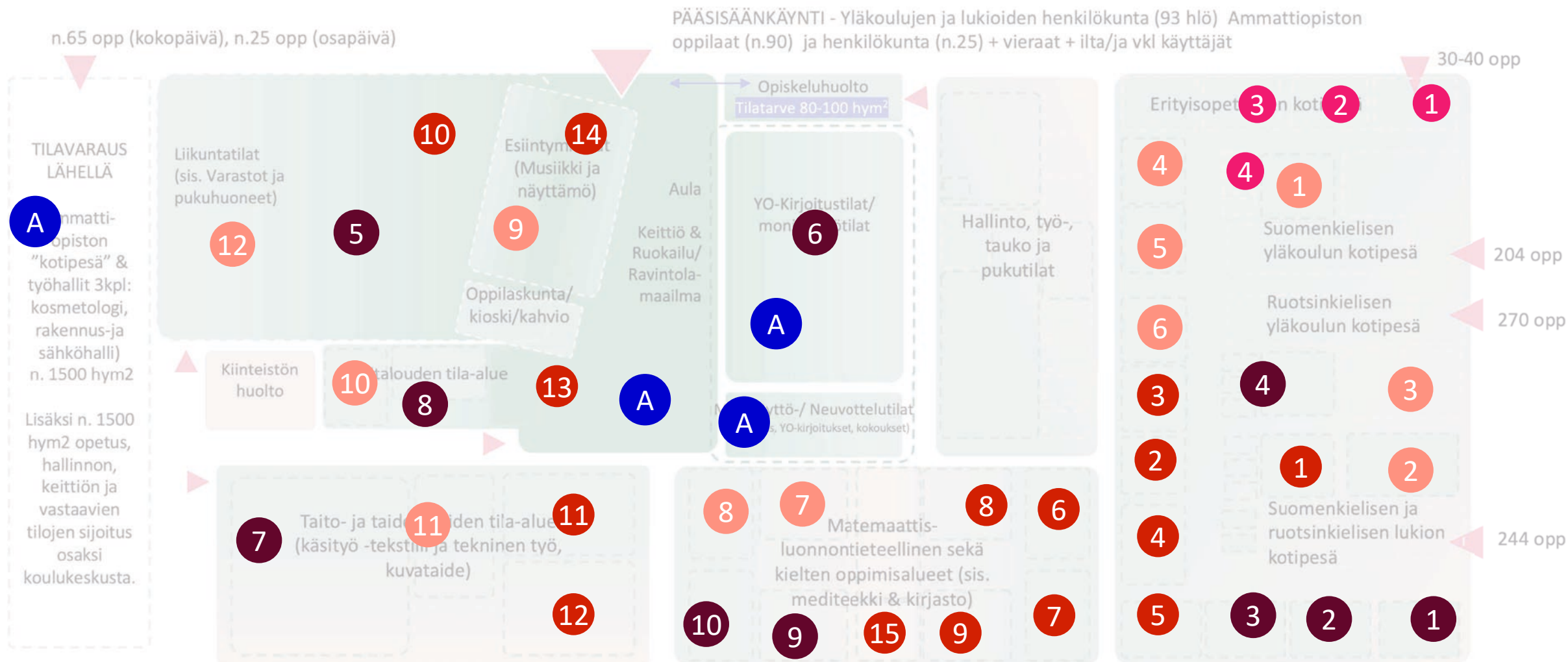
Ammattiopisto hyödyntäisi

Esimerkki kuvitteellisesta käyttötilanteesta

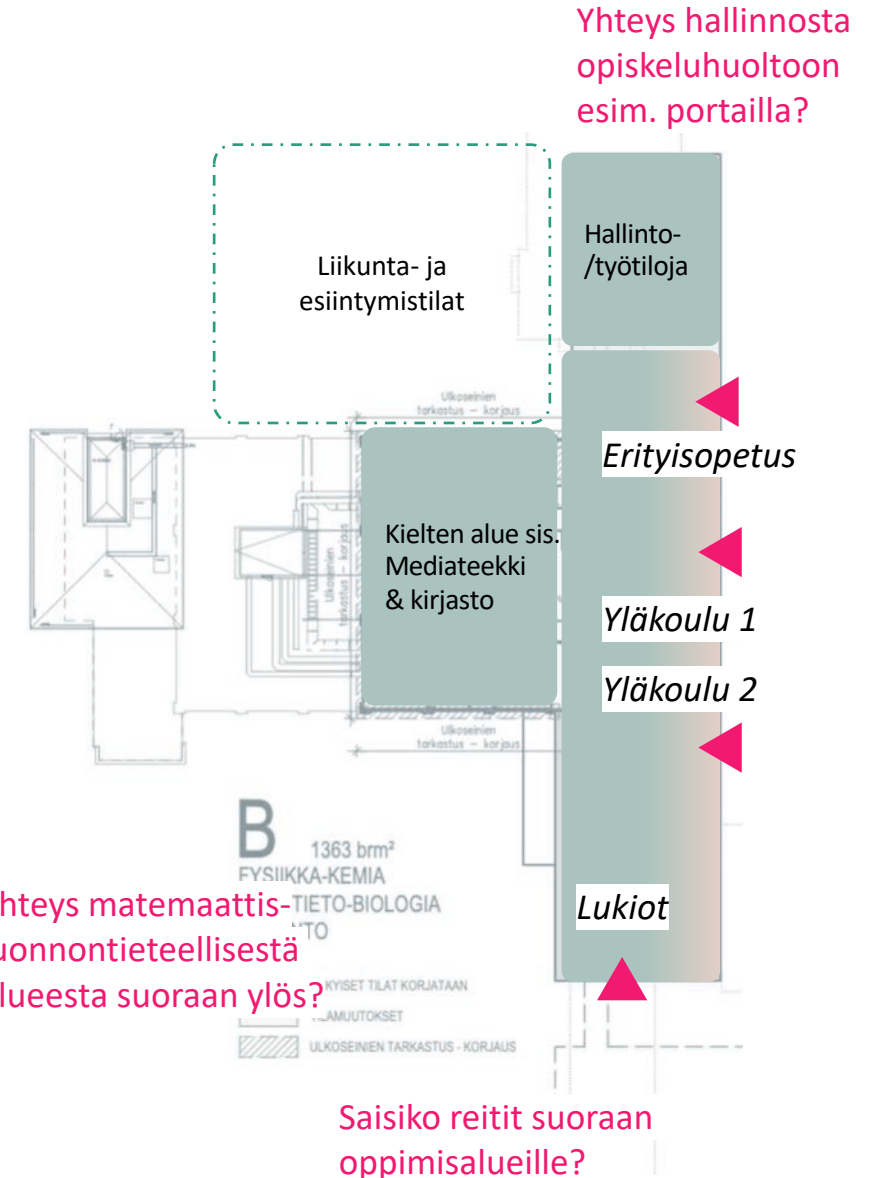
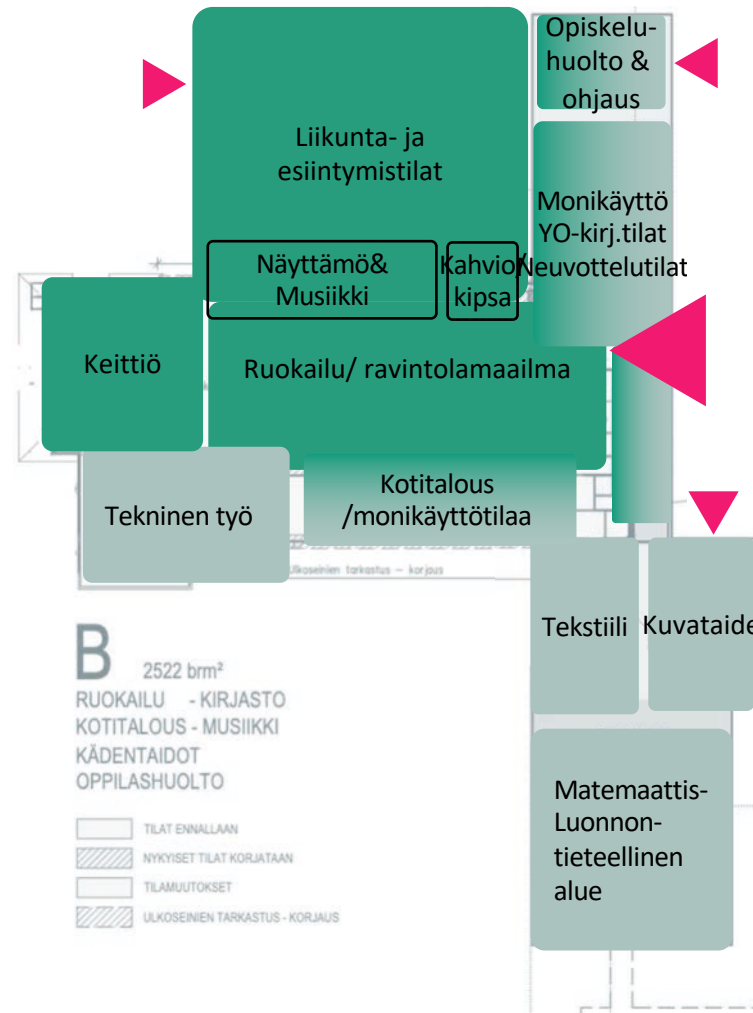
- 15 ryhmää / Ruotsinkielinen yläkoulu
- 10 ryhmää / Lukiot

- 12 ryhmää / Suomenkielinen yläkoulu
- 6 ryhmää / Erityisopetus
- AXXELL

Idealuonnos toimintokaavion sovellutuksesta olevaan ja laajennettavaan rakennukseen

Huom. Tämä ei ole mittakaavassa oleva arkkitehtisuunnitelma. Tarkoituksena esittää arkkitehdille konkreettisemmin toimintokaavion ajatuksia eri tila-alueiden yhteystarpeista (perustuu keskusteluihin kehityspäivien aikana).

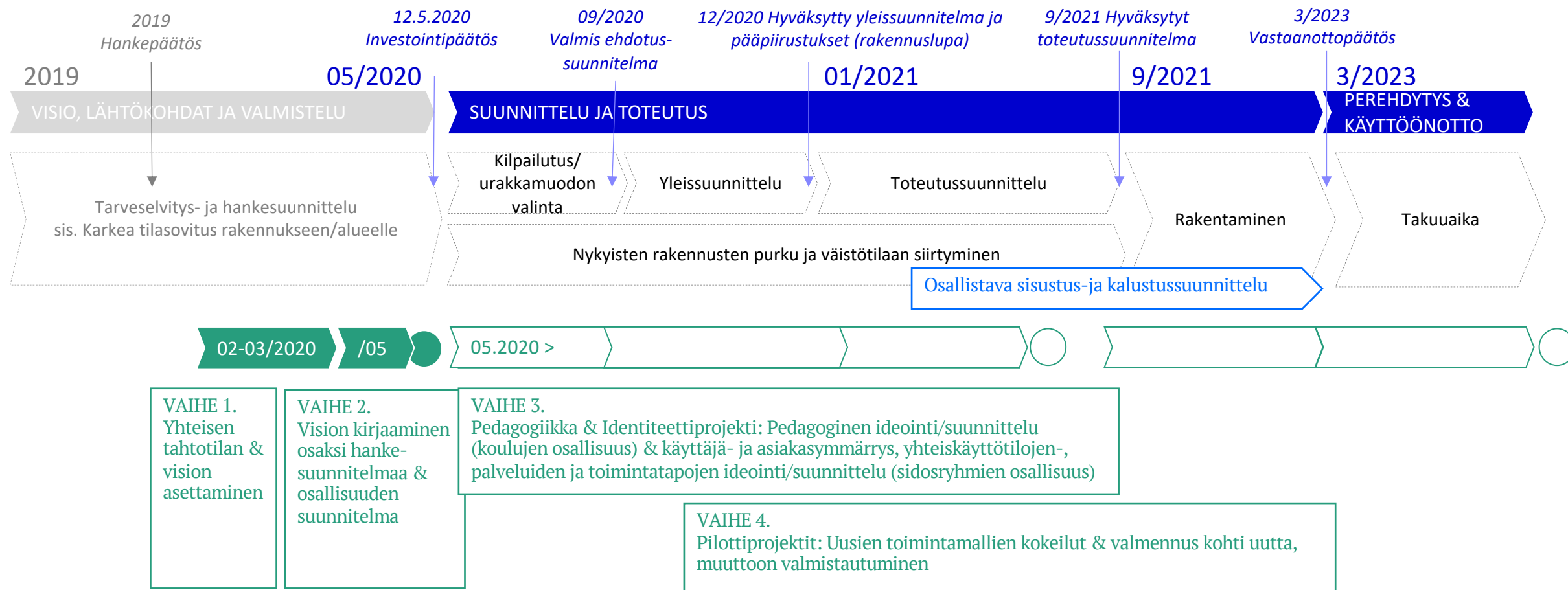

Johtopäätökset ja jatkosuosituksset

Johtopäätökset & suositukset

- Toimintokaaviossa päästiin hyvään vaiheeseen yhteisten tilojen kehittämisen osalta. Yhteinen matka vaatii systemaattista muutosjohtamista ja innokkaiden ”edelläkävijöiden” valjastamista yhteisten toimintatapojen löytämiseen. Koska kyseessä on täysin uusi, yhteinen tapa toimia, suosittelemme
 - Pedagogista oppimisympäristösuunnittelua > Uusien toimintatapojen suunnittelua ja sovittamista nykyisiin malleihin yhdessä koulujen kanssa (vaikutukset rakenteisiin, yhteisten toimintatapoihin kuten aikatauluihin, jaksotuksiin, oppituntien pituuksiin ja siirtymiin).
 - Tilaohjelman optimointia > Tilojen määrien ja kokojen tarkistamista suhteessa kehittyvään pedagogiseen suunnitelmaan / yhteisiin toimintamalleihin.
 - Palvelumuotoilua > tilojen tiedossa olevien ja mahdollisesti tulevaisuuden käyttäjien/asiakkaiden monipuolisuuden tutkiminen, palveluiden/toimintojen kehittäminen ja tämän tiedon kuljettaminen läpi hankkeen niin, että rakennus tukee eri käyttäjä- ja asiakasryhmien tarpeita.
- Suosittelemme ensimmäisenä vaiheena tilaohjelman päivittämistä vastaamaan toimintokaaviota. Samalla laajuudet tulisi tarkistaa. Tilasovitus olevaan rakennukseen ja laajennukseen olisi hyvä tehdä, jotta visio konkretisoituu reunaehtojen kanssa. Tilaohjelman osalta avoimia kysymyksiä:
 - Sisääntulotilojen mahdollisuudet ja laajuuksien tarkentaminen
 - Tilojen laajuus/ riittävyys (ryhmäkokojen ja tilakokojen yhtäaikainen ymmärrys)
 - Ammattiopiston tilatarpeet esim. tuleeko heille tiloja opiskeluhuollon yhteyteen tai hallinnon tilojen yhteyteen.
- Suosittelemme suunnittelemaan kehittämisen vaiheet selkeästi yhdessä ja nimeämään henkilön, joka vastaa kokonaisuudesta (mieluiten henkilö joka on sitoutunut pidemmäksi aikaa hankkeeseen) sekä mahdollisesti suunnitelmien edetessä erinäisiä työryhmiä eri teemojen ympärille, esimerkkejä tarvittavista työryhmistä
 - Asiakas- ja käyttäjäymmärryksen työryhmä, jonka vastuulla olisi kuljettaa käyttäjätietoa hankkeen läpi, kerätä alkuun tietoa ja sen jälkeen arvioida suunnitelmia tästä näkökulmasta
 - Pedagoginen suunnitteluryhmä, joka vastaa uusien toimintamallien kehittämisestä sekä tila-alueiden pedagogisesta kehittämisestä ja arvioinnista
 - AV-/TVT suunnittelun työryhmä, viimeistään suunnitelmien tarkentamisen aikana olisi hyvä nimetä henkilö tai työryhmä, joka vastaa AV-ratkaisuista osana TVT-kehittämistä (voi olla osana pedagogista työryhmää)
 - Työympäristön suunnitteluryhmä, joka vastaa työskentelytilojen kehittämisestä, käy esim. vierailulla erilaisissa monitilaympäristöissä, uusissa perhekeskus/opiskeluhuollon tilaratkaisussa ja tuo ideoita tälle hankkeelle kehittämällä työympäristöä ja uusia työskentelytapoja
 - Uudet palvelut työryhmä - jos tarpeen (näitä voidaan ideoida myös yhteisesti)
 - Myöhemmin, projektin edetessä - tilatyöryhmä, taideryhmä, muuttoryhmät jne.
- Suosittelemme luomaan innostusta uusien toimintatapojen ja yhteisen luovuuskeskuksen kehittämiseen esimerkiksi tulevan kehitysprojektin paketoinnilla/nimeämällä, nyt tehdyn vision kuvittamisella ja tiedon jakamisella avoimesti kuunnellen. Koko hankkeen ajan olisi hyvä olla tilaa muutoskeskustelulle ja dialogille.

Suosituksia seuraaviin vaiheisiin

Vaiheet kohti toimivaa ja kustannustehokasta rakennusta

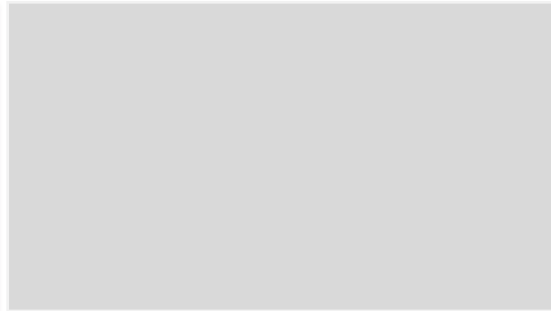
VAIHE 1

Yhteisen tahtotilan & vision asettaminen

Valinta vaihtoehdosta jolla edetään, yhteinen käsitys toimintokokonaisuudesta ja sen variaatioista. Yhteinen visio suunnasta, jota lähdetään tarkentamaan.

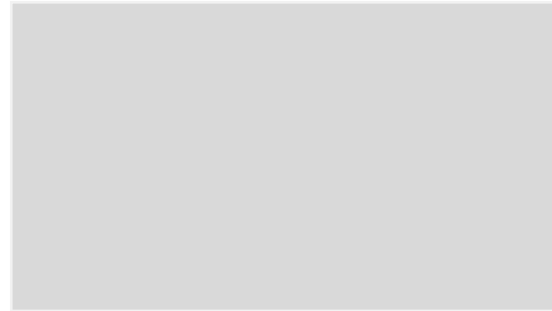
VAIHE 2

Vision kirjaaminen osaksi hankesuunnitelmaa & osallisuuden suunnitelmaa

Toiminnalliset tavoitteet ja kuvaukset osaksi hankesuunnitelmaa, tarkempien tilakaavioiden ja tilaohjelman kanssa. Tilaoptimoinnin yhteydessä viittauksia pedagogiseen jatkotyösköön (mm. kehitysaihoita). Lisäksi suositeltavaa suunnitella ja päättää osallisuudesta osana suunnittelua sekä viestiä työhön liittyviä osapuolia tulevista vaikuttamisen mahdollisuuksista.

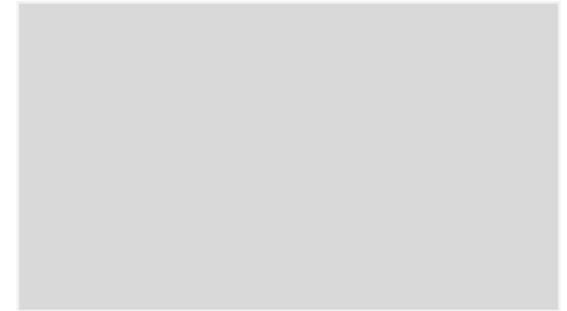
VAIHE 3

Pedagoginen kehittäminen & käyttäjä- ja asiakasymmärrys, yhteiskäyttötilojen-, palveluiden ja toimintatapojen kehittäminen

Osana ehdotus- ja yleissuunnitelmien laatimista/kilpailutusta tulisi kirkastaa koulujen yhteistä pedagogista suuntaa sekä yhteiskäyttötilojen palvelukehittämistä tarvittavilta osin. Tätä tulisi jatkaa iteratiivisesti aina tarkkoihin tilasuunnitelmiin saakka.

VAIHE 4

Uusien toimintamallien kokeilut & valmennus kohti uutta, muuttoon valmistautuminen

Uusia toimintamalleja voidaan alkaa testaamaan vaikka heti, niiden osalta tulisi luoda systemaattinen tapa valmistautua uuteen ja jakaa toimivia käytänteitä. Yhteistoimijuus ja -opettajuus vaatii vahvaa ohjausta kouluttamalla ja tiimivalmennuksilla.

Ota yhteyttä:

Julianna Nevari

+358 40 526 0198

julianna.nevari@kompus.fi

Marko Kuuskorpi

+358 45 265 3373

marko.kuuskorpi@kompus.fi

www.kompus.fi